

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

EL TIFUS, O LA GUERRA A CASA

Els uns creuen que la millor manera de sanejar Barcelona és fer rogatives i altres manifestacions clericals

Els altres, en canvi, opinen que'l temps perdut en moixigangues podia gastar-se profitosament

L'ajuda de l'exotisme

VETAQUÍ encara un dels tòpics corrents, sobre la guerra: — Com pot representar els interessos de la civilització un exèrcit com els dels aliats, on figuren senegalesos, algerins, indostànics? Com poden aquests soldats representar els interessos del progrés, mentre l'exèrcit alemany representaria la barbarie?

M'agrada aqueixa qüestió perquè, sota el seu immens sofisma, tanca una de les més vitals contradiccions de la nostra cultura moderna; segurament la tara més considerable dels temps actuals. I és precisament Alemanya la culpable d'aquest defecte, verdader taló d'Aquil de la civilització.

La present guerra provarà una volta més (entre altres ensenyanes) la superioritat de l'exèrcit voluntari, i fins i tot de l'exèrcit improvisat: Anglaterra, en aqueix punt, dona un exemple meravellós, contra les previsions dels indoctes; com també s'ha pogut veure bé que la llei dels tres anys no hauria afegit ni un soldat més ni un ardimient superior an aqueixes admirables tropes franceses, qui desmenten les profecies interessades i tortuosament de les vulgaritats.

Ara bé: l'ideal d'una veritable civilització consistiria en respectar absolutament la llibertat sense sacrificar-la a un concepte empíric de l'igualtat; no forçant ningú a adoptar un ofici inadequat a les respectives vocacions; fonamentant la divisió del treball en les aptituds de cadascú.

Es indubtable que l'exercici de la guerra és el més personal de tots. En una veritable metròpoli, lo perfecte seria encarregar an els més forts materialment la defensa del país, separant-ne els que's destinessin a les tasques espirituals. Un Estat com el britànic, colonial per excel·lència, ha de trobar, naturalment, en les colònies, una font inextinguible de defensors materials. Les races mortes, qui han perdut l'hàbit de les funcions immaterials, són com un reservari de forces físiques ofert a la difusió de l'ideal de les races preeminentes. Hi ha aquí una compensació providencial. A manca de fortalesa d'ànima, els pobles colonitzats, guerrers nadius, conserven l'integritat de la fortaleza corporia; hi ha en aqueixes vagues persistències de cultures extingides o en aqueixa virginitat de pobles adolescents, un auxili natural de l'obra desconejada que construeix l'història. Quin és el fort? La metròpoli o els seus contingents colonials? La metròpoli té la força qualitativa, els països intervinguts o protegits tenen la força quantitativa; i tota l'eficàcia material qui converteix en gegantines les metròpolis del pensament, l'hi donen els mateixos pobles qui són les domesticitats de llur imperi, remats humans qui ofereixen llur exclusiva aptitud de cooperació, com a monstres al servei de un infant sublim.

Es l'eterna fàbula de Meneni Agripa an els plebeus retirats al mont Sacer. En la solidaritat humana hi haurà sempre una distribució d'orgues, una classificació de funcions. La funció cerebral no serà la funció dels braços. I algun dia les descendències s'extremiran de pensar que'n els actuals temps quasi prehistòrics, s'hagi pogut presenciar aquesta tristesa: un Anatole France demanant el fusell per a sometre's i ajustar-se a la terrible nivellació!

Doncs què? Per ventura la gloria de Roma no reposava sobre les llegions de barbres qui permetien a una minoria de selectes conservar la flama de l'esperit humà, signe qui ens aparta de la bestia? Tota la força de les nacionalitats modernes consistia en professionals. A Prússia se deu precisament la confusió de les ciutadanes amb les milícies. Quan França edificava la nova llibertat sobre l'igualtat ciutadana, els germànics (com a resurreccions de l'instint dels antics llegendaris qui en ells dormia) llançaren contra aquell París pecaminós, les cohorts sorgides de l'obra dels dos Frederics. Pot dir-se que contra la força espiritual e ideològica de la Revolució va aicar-se la força material i dogmàtica dels exèrcits permanents, orgue principal de les monarquies. Desdeleshores data la rivalitat entre les dues forces, alemanya i francesa. Igualtat sota la llei, per a la llibertat— deia França.— Igualtat sota les armes, per a

l'autoritat— deia Germania.— I naturalment, contra el poble de soldats qu'era Prússia, Danton va erigir l'exèrcit de ciutadans que fou França. No d'altra manera l'immortal Jaurès invocava la nació en armes per a neutralitzar el perill de les armes convertides en nació, per obra de Bismarck, de Moltke, de Guillem II.

Eis que avui se escandalitzen contra l'auxili dels contingents negres, grocs, semítics, a la gran causa anglo-francesa, no saben que també la nostra civilització s'és formada sobre l'auxili de les forces paries, ilotes o esclaves. Les antigues lleves, qui nodrien i completaven els contingents armats durant l'Edat Moderna, eren alistaments forçosos de gent miserable al servei del rei. Quan aqueix sistema va ésser abolit, el sistema de quintes i la possibilitat de la redempció a metàllic crearen dues castes, l'una de privilegiats i l'altra de servidors, contra lo qual ha vingut a erigir-se el servei obligatori. Per altra part, en la producció de la riquesa, el proletariat (especialment de tracta de blancs), pot considerar-se també com un contingent de senegalesos o indostànics qui treballen per a la potencia econòmica del país, base de existència de les minories espirituals, aristocràtiques, fautores de cultura. I a ningú se li ocorre protestar de que les fàbriques no s'alimentin amb professors arrancats a les càtedres, amb metges arrancats al laboratori, amb ingenyers arrancats a la cambra d'estudi, ni tan sols pensa ningú en establir el proletariat obligatori.

Totes aqueixes consideracions descobriexen nous punts de vista en la transcendència de la lluita actual. Guerra entre Frederic II i Mirabeau, entre el sentit de nivellament i el sentit de lliure igualtat. Anglaterra precisament, més que França, representa el sentit pur del futur laïcisme, això és, de la futura integritat civil; perquè ha pogut conciliar la seva força, enorme i decisiva, amb la llibertat dels seus ciutadans perquè ha tingut braves col·lectivitats de guerrers nadius, tal volta pintorescament multicolors, per a que fossin el braç actor de la seva cerebralitat. Exactament com les turbes heròiques dels proletaris seran un dia els inconscients constructors de l'obra de les intel·lectualitats novelles.

GABRIEL ALOMAR

Totes a la ferradura

ENIM el dò del desafort. Amb motiu d'aquest tifus que sega en flor tantes vides, tothom juga a qui diu i fa més disbarats.

Desdeleshores metges que no saben com calificar ni a què atribuir la epidemia que patim, fins a les autoritats que no atinen en quines mides se han de prendre per a combatre-la; desde'l públic que clou els punys i no's decideix a rentar-se la cara, fins a la premsa que infla el goç per l'afany dels cinc cèntims; desde'l covard que fuig fins al valent que comet imprudències. Tots, tots, sense excepció ens fem una mena de competència estúpida per a batre el recort de la poca solta i de l'atabalament.

Convenia deixar de banda recriminacions inútils i ajudar a les autoritats en la tasca difícil de remeiar en quinze dies els desafortats de vint anys, i en lloc de fer-ho abnegadament, deixant per hora més oportuna l'exigència de responsabilitats, hem cridat tontament contra tot i contra tots, entrebantant mides, pot-ser no de absoluta eficàcia, però al menys, ben intencionades.

S'ha volgut exterioritzar el disgust popular contra els desafortats de unes corporacions municipals que quan cauen de dolentes troben un còs electoral que les eleigeix pitjors, i no s'ha trobat millor instrument per a agabellar l'opinió pública que uns gremis que no son pas els millors vetlladors de la salut pública, puig impensadament poden sofrir l'equivocació de posar guix a la sal, sulfat de barita a la farina, midó a la llet, llevadura a la carn i al peix, plantilles velles al calçat, àcid salicilic al vi i dimonins d'infern a totes les substàncies alimentícies.

En mans dels gremis la protesta, podia ben bé deixar-se-la ofegar en el ridícol, fent el buit a la seva estemporània manifestació, però com que això hauria sigut de sentit comú, se li donà importància combatent-la furiosament i tornant als antics, desacreditats i reprobables medis d'enviar la pinxeria a moure bronca. Les autoritats varen posar-se a l'alçaria dels perturbadors, amb prohibicions contraproductives i mobilitzant totes les forces civils i municipals. Així lo que havia de resultar una ridícula expansió de senyors Esteves ha adquirit un relleu extraordinari.

No sabem on som i no n'encepeguem ni una. Amb motiu del tifus cridem contra els barris bruts de Barcelona i els barris bruts resulten els més indemnes, mentre la malura s'ensanya en els barris aristocràtics. Donem la culpa a les aigües i resulta que eren els tocinos i les gallines els culpables. Ens esparvera aquesta passatgera virulència dels tifus i no'ns cuidem dels estragos constants que produeix la tisis i l'escròfula.

Afortunadament passarà aquesta malura i recobrem tots la serenitat. Lo dolent serà que amb la serenitat recobrem també la nostra habitual indiferència per tot lo que podria constituir un remei per a el pervenir i deixarem que continuïn administrant la ciutat els descuidats i els vius, envenenant als ciutadans les aigües i els industrials sense consciència, i menjant-se'ns de viu en viu la porqueria.

JEPH DE JESPU

Si no sabia!

L'horitzó amb el Sol s'encèn; peten unes canonades proclamant un naixement entre catifes daurades.

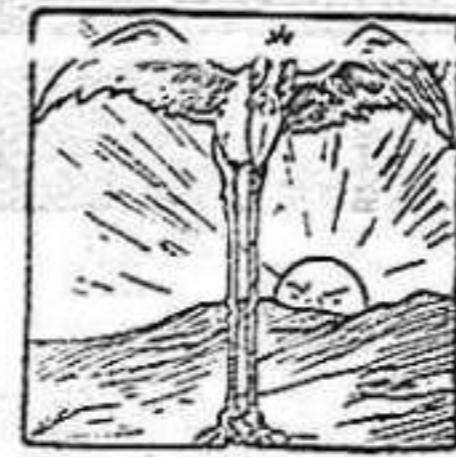
El castell emmuntanyat té un xic més avall dels peus, gris, feréstec, descuidat, l'escàs resguard d'uns plebeus.

Un nin hi dorm; se desperta tras el bramar del canó; un troç de finestra oberta li dona abast de claró.

Per cada dispar fa: «pum!» en un escarni inconscient. Si sabia el preu del fum llençat a perdre a gratíent!

A. COSTA I SENDRA

Les croses de Guillem II i de Jaume III

ORQUÍA ha entrat a la païestra. L'emperador d'Austria i el soldà de Turquia són les croses de Guillem II. El primer, segons la pintoresca expressió d'un comentarista, és una canya esquerdada; i així cal deixar al Kaiser que vagi fent via per monts enllà.

L'intervenció de la mitja lluna no hi ha pas cap dubte que farà més santa la causa d'Alemanya. Mahoma i Déu volaran de bracket sobre'ls exèrcits, entre les fumeres dels camps de batalla, per a alentat-los i enardir-los, i, a darrera hora, no fóra pas estrany que agafessin una llança, com ja feu sant Jordi, i també es dediquessin a la carniceria.

Els catòlics espanyols ara no podran pas dir que la fraternitat sigui pecaminosa. Hauran d'ésser tolerants al veure els pocs escrúpols que'l Déu de les batalles posa en anar amb el seu enemic. Perque existeix el convenciment que Déu ajudarà al Kaiser, qui sapigué invocar-lo en hora oportuna; i que Mahoma protegirà als seus fills, no hi ha que dir ho. Pels aliats gairebé no'ls resta cap divinitat que'ls porti estima. Ja és força significatiu—i qualsevol que hagués tingut sentit comú ho havia de notar—que a Bèlgica i a França han pogut ésser fusellats impunement moltíssims capellans, freres i jesuïtes, sense que l'indiferència del Senyor es donés per entesa. Entretant el Profeta somreia a tal bondat des del seu sepulcre, endevinant

els designis de l'altre, que no eren altres que posar-se d'acord.

En quan als jaumins, la nova aliada fa més probable la vinguda, al trono de les Espanyes, del seu adorat i també futur emperador.

Segurament, a l'hora del triomf, no serà el Kaiser qui vingui a Espanya a coronar a D. Jaume. Serà un turc amb els seus calçons amples i el seu chechià.

I el lema de la carlinalla es modificarà així: Déu, Patria, Rei i Turquia.

I en Mella tindrà harem i servidors eunucs.

X. X.

Sonata XLV

A frescoreta, nois. M'he deixat l'abric a casa i quasi el trobo a faltar.

A qui teniu malalt? Vaja, vaja, no és pas molt per lo que diuen. Es allò, a fóra sempre s'exagera. Encara me'n recordo de quan la mala setmana aquella, que'ns feien combregar amb rodes de molí. Ja no hi havia Catedral, ni monument de Colón, ni muntanya de Montjuic. Que ho preguntin an en Ferrer Guardia, si n'hi havia de Montjuic; prou diria que massa i tot. Aleshores vaig tornar a Barcelona, a peu, com ara me n'he anat al poble, en tren i tartana.

Diu que's morí i tant gent, per aquir! Allí no. L'altre dia va passar el nunci dient que beguessin l'aigua bullida, i els botiflers dels veïns se n'hi enreien al nas.

I lo més divertit és que'l nunci també reia, i quan un veí li feia babarotes amb el porró i bebia una tirada fent el rossinyol, reia tant, que s'embarbossava i no s'entenia l'escrit del secretari, i això que té bona lletra.

Molt bé; parlem de la guerra. Sabeu quin efecte em fan França i Alemanya? Ja us ho explicaré. No heu vist mai barallar-se dos càns de bou? No? Doncs, mireu: els seus amos els tenen agafats pels collars; ells se miren, rabiosos; de sobte, els deixen anar, i som-hi. Queixalades, salts, tamborelles, lo que volgueu: fins que, a l'últim, fan presa, i quan l'han feta, no deixen anar, i allí se moririen tots dos apretant els queixals, amb la boca més tancada que una caixa de cabals, si no hi anés l'amo a torçar-los-hi la quà. Al cap de dos o tres volts, s'obra la boca i cauen a terra fatigats.

Doncs, an aquestes dues nacions, els hi està passant això desde la batalla del Marne. Allí s'aferraren i no s'han deixat anar més. Ara, veïam qui els hi torçarà la quà.

Un creuer anglès ha enfonzat an aquell vaixell pirata que's nomenava Emden. Ha fet la fi que li tocava; no sé que podien esperar, els seus tripulants, sinó això: morir, com viscut havien. Qui a ferro mata, a ferro mor.

Pot-ser al veure cremar les fustes del seu vaixell, al mirar els forats de les bales angleses en la cuiraca, al sentir les explosions de les màquines, recordaren als pobres mariners indefensos dels barcos mercants que ells enviaren a dormir per sempre en el fons d'aquell mar d'Indies, que diu que en comptes de sorra hi té perles, per llit.

Han pegat an els periodistes. Me sab greu; en canvi, me posa tot content el que s'hagi fracassat la manifestació administrativa. Si jo fós governador, quan me vindrien aquests Comitès de Defensa Social i aquestes Unions i aquests propietaris, els hi diria: —Passa a jaure!

I ara deixeu-me tranquil que vui riure llegint això del Congrés. Si coneixia a aquest Delgado Barreto, li donaria un duro; és una sessió en la qual no més hi falta en Rivas Mateos.

—Enric! aigua bullida.

MORITZ LIV

Notes de fòra

Capellades.—El dia 30 del passat octubre s'inscrigué en el registre civil el nen Natural Franc, fill dels entusiastes lliurepensadors Antoni Quintana i de la seva esposa Leoncia N. Al felicitar coralmnt als novells pares, que ja en el primer fill saben prescindir de l'aigua de bacallà i de la tonteria establerta, desitgem per l'hereuet grassó molta salut i molta heretgia, i peis que tant valentment saben encarrillar els passos d'una conciencia novella, un se continuarà.

Qui en té la culpa?

Mai s'havia vist disputa de caràcter tant xocant com la que, ja fa alguns dies, tenim l'honor d'escoltar. De la traidora epidemia que amb perfecte impunitat està delmant Barcelona, qui en té la culpa? Veiam!

—La té l'Ajuntament!— crida el poble, aixecant-se a l'air.— L'Ajuntament, que no pensa en res més que en malgastar diners en coses superflues, deixant del tot oblidats els serveis d'higiene pública. —Protesto!— diu, fent un salt, l'Ajuntament.— Si la «passa» ha fet progressos tan grans, la culpa, tota la culpa, deu dar-se al poder central que ns imposa de real ordre alcaldes curts i apocats, incapassos de comprendre la missió transcendental que incumbeix al que comanda a mig mil·lió d'habitants. —Això és xerrameca pura— fa l'alcaldé un xic picat.— El tifus, que tanta alarma ve dies hà ocasionant, no hauria pres cap empena si, com era natural i com tothom esperava, la Junta de Sanitat hagués fet des d'un principi lo que aconsellava el cas. —Epl!— replica l'aludida:— Abans de vení a acusar, és necessari enterar-se. La Junta de Sanitat no podia pendre cartes en l'assumpt, ni que'l mal convertís a Barcelona en un desert africà fins que sigués convocada pel Governador. Ho ha estat? Doncs, la Junta queda neta de culpa. L'únic causant de tot lo que avui ens passa és el Governadó.

—Es fals!— replica don Rafelitu. — Fals de tota falsetat! Si les aigües, abans pures, per raons que ningú sab, ara estan contaminades i maten gent, desde quan pot fer-se-me'n responsable? Desde'l primer dia he obrat conforme la llei ordena, i no m'avinc a acceptar repulses per negligencies que en mi no han existit mai—

I així estem fa quinze dies. Ningú es creu haver pecat; ningú té la menor culpa de l'epidemia. Aquests?... Càl... Aquells?... Purs com una tórtora!... Aquells altres?... Uns albat. Tots els que en això intervenen ho han dit ben fort i ben alt. Todos son hombres de bien...

Però els morts van desfilitant.

sobre la qüestió de la neutralitat. Les nobles paraules pronunciades dies enrera al Congrés per En Pau Iglesias ens obliguen a insistir.

Per les declaracions que havia atribuït la premsa a En Pau Iglesias, ens havíem cregut que aquest era partidari de la tesi de que Espanya ha d'ésser neutral davant la guerra europea mentre no se l'ataqui, i que sols en el cas d'ésser violada la seva neutralitat havia d'intervenir en la guerra contra la potencia que hagués realitzat la violació. En les columnes del diari *El Socialista* s'havia sostingut obertament i categòricament la tesi esmentada. Recordem que un dels articles en que l'orgue del partit obrer la defensava, va mereixer l'honor, no massa envejable, de ésser reproduït pel diari ministerial *La Epoca*.

Les breus paraules dites darrerament a les Corts per En Pau Iglesias demostren que la premsa no havia interpretat prou bé la seva opinió i que aquesta opinió no coincidia amb la d'*El Socialista*. Francament va declarar En Pau Iglesias les seves fervents simpaties pels aliats. Va afegir que Espanya s'havia de mantenir neutral perque materialment no podia fer altra cosa; però que si les condicions d'Espanya fossin unes altres, ell seria partidari d'ajudar als aliats amb les armes.

Aquesta tesi és, en el cas present, la única acceptable per part d'un socialista. L'opinió d'En Pau Iglesias coincideix amb la que en les nostres notes passades vam exposar. El principi de la neutralitat contradieix l'esperit pregón del socialisme. Els socialistes que, creient-se estar dintre l'ortodoxia del partit obrer, sostenen dit principi, neguen l'essencia mateixa del seu ideal. De desitjar fóra que amb lleialtat rectificassin el seu errat criteri, cosa que ha fet no fa gaire el socialista italià Mussolini. Com ha dit En Ramir de Maeztu, les rectificacions són propietes dels homes intel·ligents.

A. R. I V.

LA GUERRA

Dia 6 de novembre

Se senyala un lleuger avenç de les forces aliades a l'est de Nieuport. Els atacs dels alemanys a la dreta de l'Isère, desde Dixmude a Lys, decreixen en energia. En la regió de Roye, els aliats han mantingut l'ocupació de Quesnoy en Santerre i han avançat una mica més cap a Andeuilly.

En el centre recrudeixen els atacs dels alemanys.

En els demés llocs han sigut refusats en quantes tentatives han fet per a avançar.

El creuer alemany *Yorch*, se n'ha anat a fons, al topar amb una mina, a l'entrada de la badia de Jade. Han mort 300 mariners, dels 700 que formaven la tripulació.

Els russos s'han apoderat de Bayacid i Daidin, en la Turquia asiàtica, angle de la frontera russo-turco-persa.

Els japonesos, a la vora de Tsing-Tao, feren 800 presoners alemanys i destruïren 26 canons.

Dia 7

Els informes alemanys insisteixen en confirmar la topada de cinc creuers alemanys amb quatre anglesos ocorreguda en aigües de Chile. En el combat naval, després d'una heroica resistència, va enfonsar-se el creuer anglès *Mammouth* amb tota la seva tripulació.

Els russos, amb tropes del Caucaso es preparen per a assetjar Erzerum, plaça molt forta que comanda, segons se diu, el general alemany vom Sanders.

Es diu que'l creuer alemany *Yorch* que de primer es deia que fou tirat a fons per una mina, ho sigué a causa d'un atac d'un submarí britànic.

Del front de batalla belga i francès no hi ha res de nou. Sembla que'ls alemanys es reorganitzen amb tropes de refresc per a llençar-se a una acció ofensiva en terres de Bèlgica i al nord de França.

En Berry-au-Bac els francesos han recobrat el poble de Saigneul. En l'Aisne també han recobrat el poble de Soupir.

El gran duc Nicolás ha telegrafiat al general Joffre participant-li una gran victòria obtinguda en Galitzia, la més important de totes les obtingudes fins ara en aquella regió.

Dia 8

Es reb la notícia oficial de que la guarnició de Tsing-Tao ha capitulat, havent entrat en la plaça les forces anglo-japoneses.

En el front de batalla franco-belga se senyalen alguns avenços dels aliats en la regió de Vailly i al nord de Verdun. En Iprés els francesos han pres l'ofensiva en contacte amb els anglesos.

Els indigenes que formen part del consell municipal d'Argel han declarat solemnement la seva adhesió i fidelitat a França.

Dia 9

Els aliats reprenen l'ofensiva entre el mar i el Lys especialment al nord de Messines.

En els indrets de Verdun les tropes franceses estan organitzant alguns punts d'apoi que acaben de pendre a l'enemic.

Els alemanys envien molts reforços a Iprés i Dixmude.

Dia 10

L'exèrcit rus ha penetrat en l'Est prussiana en la regió de Wirballen; en la ribera del Vístula també han progressat en territori alemany. En els darrers combats a les vores del San feren presoners a més de dotze mil soldats prussians.

Entre Dixmude i el Lys ha recomençat l'exèrcit alemany l'ofensiva llençant-se a atacs vigorosos, sobre tot als encontorns d'Iprés. En Alsàcia també han embestit les altures de Saint-Marie havent sigut refusats.

Els francesos progressen al centre de la línia de combat.

Per a aturar l'avenç dels rusos, es diu que Alemanya i Austria han concentrat en la línia Thorn-Cracovia, tres mil·lions d'homes.

Dia 11

A França i a Bèlgica en tot el front comprès entre el mar i Armentières la lluita ha pres grans proporcions. Ha fracassat un atac dels alemanys contra sud d'Iprés, havent avançat els aliats entre Reims i Berry-au-Bac.

El cèlebre creuer alemany *Emden* ha sigut atacat pel creuer anglès *Sidney* en el mar Índic, incendiant-lo i obligant-lo a embarrancar a la costa. També el creuer anglès *Chatam* ha lograt embotellar en el riu Cifigi (costa africana) al creuer alemany *Königsberg* tirant a fons algunes barcacas en la desembocadura del riu per a impedir-li la sortida.

Els russos han ocupat Soldau.

Dia 12

Al front de batalla franco-belga els alemanys han concentrat novament tot el seu esforç entre Nieuport i el Lys. En el primer punt els aliats han obtingut algunes aventages i en canvi els alemanys s'han apoderat de Dixmude encara que les forces franco-angleses se mantenen en els encontorns.

De Rússia es confirma oficialment que l'esquadra d'aquesta nació ha tirat a fons varis transports que navegaven amb bandera turca. Els transports duïen gran acopi de material de guerra i molts soldats, entre els que hi havia nombrosos oficials alemanys.

RESUM

Estem a mitjos de novembre i res decisiu han aconseguit els alemanys. Al oest al contrari, han reculat francament i la seva ajuda als austriacs ha servit de ben poqueta cosa. A Bèlgica i a França fa moltes setmanes que lluiten endebades per a rompre la muralla que'ls exèrcits aliats els hi oposen. Darrerament acumulant molts reforços, tal volta els únics de que poden disposar, no han pas pogut obtenir ni un lleu èxit digne d'esmentar-se. El Kaiser, sembla que costi lo que costi té disposat que's rompi la línia dels aliats i això fa que perdi molta gent. Aquesta no és pas inagotable. En el mar la perdua dels creuers *Emden* i *Königsberg* són dos cops d'importancia pels alemanys. En quant a l'intervenció de Turquia ha començat de mala manera.

Les planxes de l'ABC

El famosíssim crític de la guerra que ha llogat l'ABC ha tornat a fer una planxa de gran magnitud. L'home té gran afició als mapes i als croquis; però els seus coneixements geogràfics són deplorables. Després d'haver clavat a l'ABC un mapa dels Balkans anterior a les guerres de 1911-1912. n'hi ha clavat un altre de les costes orientals angleses per a fer veure la grossa importancia del bombardeig, per sorpresa, de la costa britànica realitzat dies enrera per una esquadra de creuers alemanys.

Doncs bé: la nova planxa és enorme. Segons el tal crític, els vaixells germànics van travessar el canal de la Manxa bombardejant

el port de Falmouth, que apareix senyalat al sud del canal en el seu croquis. Però és el cas que el bon senyor ha confós Falmouth i Yarmouth. Aquest darrer, i no l'altre, és el lloc que atacaren els creuers alemanys en audaç *raid*. I Yarmouth no està al sud del canal de la Manxa, com està Falmouth, sinó al nord, davant de la costa holandesa. Per a fer el seu *raid*, l'esquadra alemanya no va travessar el canal.

Heu's-aquí que un cavaller que no sab geografia, que un crític desconexidor de les importantíssimes modificacions que les dels Balkans introduïren en el mapa d'aquella península i capaç de confondre Yarmouth amb Falmouth, il·lustra i guia als llegidors de l'ABC, el periòdic més important d'Espanya segons en Maura ha declarat.

Pobres llegidors de l'ABC, ja es poden fer tornar els cinc cèntims!

o cal que la ciencia és trenqui més el cap, buscant la causa de l'epidemia tífica que en els actuals moments està omplint de cadavres els cementiris de Barcelona.

Ja està averiguat tot. Uns quants regidors, dignes membres d'aquest Municipi model, gloria i orgull de la ciutat, ho han dit en un document públic:

«Tot lo que avui està succeint no és més que una maniobra política per a conquistar llocs de concejal en el futur Ajuntament».

Ja ho sab, doncs, el poble. Els centenars de morts que desde l'aparició de l'epidemia havem vist desfilant pels nostres carrers, una maniobra política.

Els cinquanta mil atacats que actualment sofreixen les conseqüencies de l'invasió, una maniobra política.

L'infecció, oficialment comprovada, de les aigües que beuen els barcelonins, una maniobra política.

L'alfombra de bruticia que, mercès al bon zel dels seus administradors, cobreix la ciutat, una maniobra política.

Així han tingut la bondat de manifestar-ho uns quants regidors, purs com un anyell i nets com una blanca coloma.

Quina barra!...

No pot ésser més deliciosa la manera com se desenrotllen avui les tasques del Congrés dels diputats.

Cada dia, abans de celebrar-se la sessió, se reuneixen en un salonet els caps-pares de les diverses fraccions que en ell figuren, i xano, xano, en santa pau i armonia, tracen el plan de lo que faràn, de lo que diràn i de lo que votaran aquella tarde. Una vegada acordat el programa, se trasladen al saló gran, en González Besada obre la sessió, i, tras, tras, se representa punt per punt la comedia prèviament ensajada i... fins a demà que, si Déu vol, hi tornarem.

D'això se'n diu «sistema parlamentari».

Parla... mentari!...

No seria més just, i més clar, dir-ne parlamentustero?...

La consigna que a última hora sembla haver-se circulat entre alguns diaris barcelonins, per lo que respecta a l'actual epidemia, és que convé no donar acollida a cap noticia que pugui alarmar a l'opinió.

En virtut, sens dubte, d'aquest prudent acord l'altre dia publicaven els referits diaris aquesta nota:

Defuncions ocorregudes a Barcelona el dia 8 de Novembre:

Any 1913.	18
Any 1914.	84

Es inútil dir que, al enterar-se d'aquests datos l'opinió, que ni remotament sospitava que enguany, en un sol dia, haguessin mort 66 persones més que en igual fetxa de l'any passat, s'ha quedat perfectament tranquila.

Llegim en *El Noticiero* del dimarts a la nit: *La epidemia en la càrcel*.
moit de: ja ni tenim l'epidemia, I ara, quin dia hi porten l'Ajuntament?

Barbres neutrals.
Què'ls va semblar el gran miting a l'anglesa de la Plaça de Catalunya?
Edificant, oi?
Doncs tot allò, fins els cops de sabre i les

En Pau Iglesias i la neutralitat

Posarem avui un epíleg a la nostra recent petita polèmica amb els companys del setmanari socialista de Reus *La Justicia Social*

C. GUMÀ

MOSSEN LLUCH I EL MICROBI D'EBERTH

—Trenta enterros cada dia, a tres pessetes que'm toquen per cada un, són divuit duros diaris!... Vés fent!... Vés fent fins que't digui prou!...

anar a visitar cada un dels manantials i cerciorar-se'n amb un bon xèflis. Allí poden beure xampany, després dictaminar sobre l'aigua i aconsellar que la beguin els altres. Es l'única manera de posar pau als esperits.

Un toquet d'atenció als estimats llegidors de LA CAMPANA DE GRACIA.

Tenim el gust d'advertir-los respecte a un NÚMERO EXTRAORDINARI que estem preparant i que cridarà forçosament l'atenció de tots els bons republicans.

Per avui no'ns volem allargar més, però sapiguem que's tracta d'un veritable regalo a la parroquia.

No se'l deixin passar per alt.

Els organitzadors de la processó de rogatives contra'l tifus demanaven als veïns de Barcelona que pongan colgaduras en los balcones al pas de la moixiganga.

«Colgaduras», eh?

Lo que deia, comentant-ho, un amic nostre dels de la flamarada:

—Segons qui m'hi deixessin penjar, al balcó, si que n'hi posaria de penjarelles.

En quasi tots els centres polítics se celebren, aqueixos dies, vetllades, reunions i conferencies sobre el tifus...

La política... el tifus...

La veritat és que'ls lemes tenen bastanta relació, sinó són precisament sinònims.

L'ex-emperador del Marroc, Muley Haffid, trobant-se accidentalment a Barcelona, va prendre part, diumenge passat, en la processó de rogatives.

No ho trobem bé això.

En les processons, més que enlloc hauria de practicar-se aquell adagi:

O tots moros, s tots cristians.

El senyor Esteve surt, entusiasmat, de l'esglesia, i es topa amb un amic.

—Quin sermó més admirable acabo d'escoltar sobre la caritat!

—Es una gran cosa la caritat?

—Vés, que'm venen ganes de demanar-ne.

garrotades a la gent indefensa va sortir del cap del governador senyor Andrade. Si allò és a l'anglesa, serà qüestió de reconciliar-nos amb els alemanys.

Va resultar boniqueta la processó de rogatives del diumenge. Molts llanuts amb medalles, moltes ovelles que s'havien deixat la gibrelleta dessota el lliit, molts cants místics i, sobre tot, molts microbis trets a airejar amb motiu dels cobrellits als balcones.

Els milers d'estrangers que ara hi ha a Barcelona degueren restar admirats davant l'esclat de civilització i d'higiene d'aquella grandiosa manifestació.

—Un país tant neutral,—degueren dir—i mireu com sab fer la guerra al tifus!

El Vaticà ha concedit una valiosa creu al senyor Llosas, diputat per Olot.

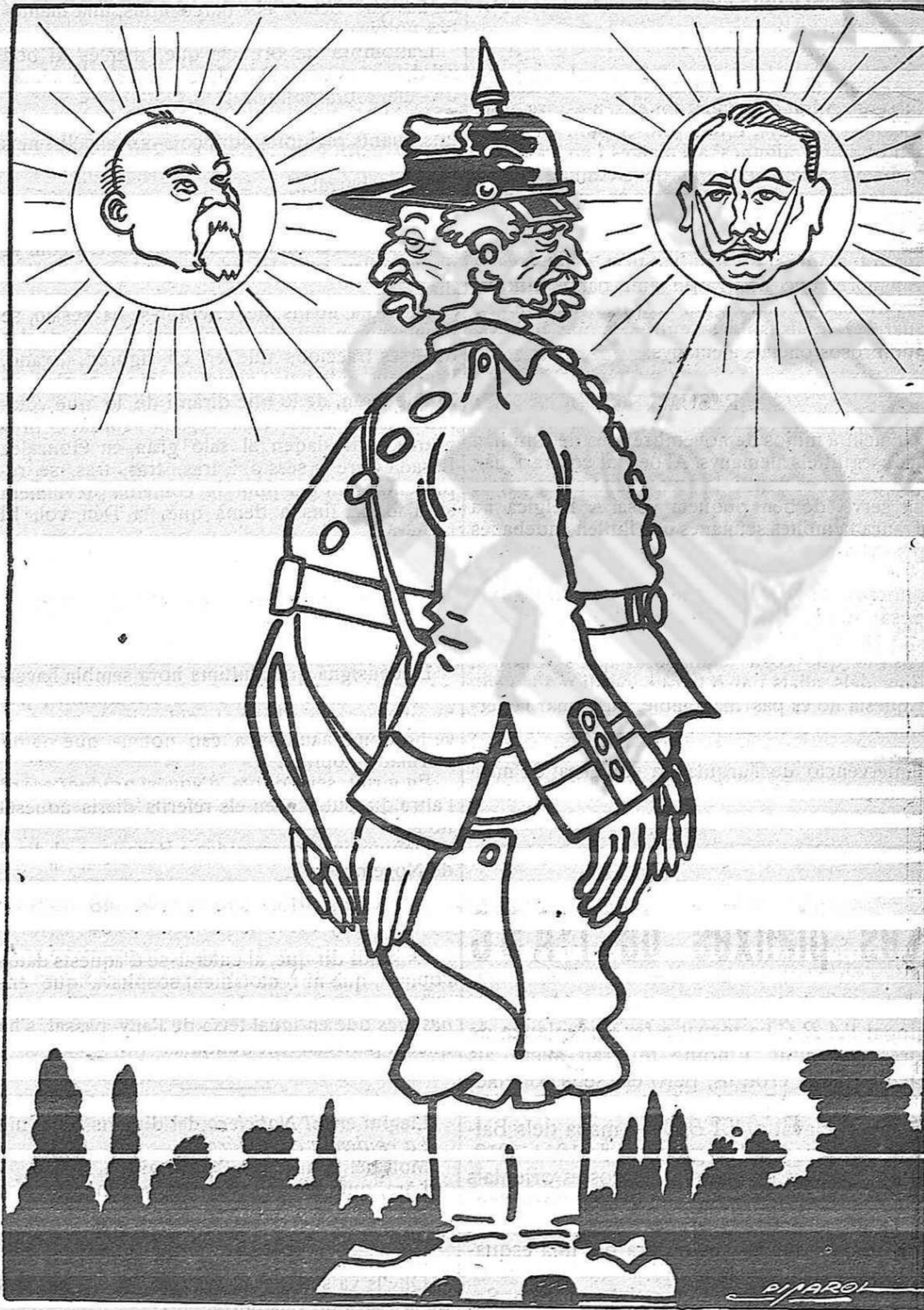
Obsequi per obsequi. Ara el senyor Llosas es veurà obligat a correspondre, i enviar algun present al papa Beneditc.

Tractant-se d'un senyor d'Olot, una dotzena de barretines fóra lo més típic.

Els nostres savis higienistes encara no s'han posat ben bé d'acord respecte a la sanitat de les aigües.

Descomptades les de Moncada, que ja sabem que disfruten de l'infecció, no sabem si les altres ens mataran o ens deixaran indemnes.

Jo crec que lo millor que haurien de fer els regidors per a apaivagar l'alarma pública, és

EL PRESIDENT DATO

—Encara que, ben mirat, la «estricta neutralitat»

sembla una monstruositat... jo m'hi aguanto

El vinent dissabte

LA CAMPANA DE GRACIA

publicarà un interessant

Número extraordinari

TIFUS I GUERRA

Vuit planes

Dèu cèntims

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8
Tinta Ch. Lorrilleux y C^{ia}

SE HA PUESTO A LA VENTA

EL AÑO EN LA MANO

ALMANAQUE ENCICLOPEDIA DE LA VIDA PRÁCTICA PARA 1915

Interesante resumen del año, y un gran número de ilustraciones fotográficas y datos de

LA GUERRA EUROPEA

PRECIOS { Edición económica Ptas. 1'50
id. de lujo, encuadernada en tela " 2'